

Milieuverklaring 2015

De resultaten van het jaar 2014 in het kader van EMAS

voor

Denys N.V.

Voorwoord

Als multispecialistische bouwgroep wil Denys bijdragen tot meer levenskwaliteit, door ontwerp en bouw van betere infrastructuur.

Daarbij is het van het grootste belang de organisatie te stimuleren tot het leveren en garanderen van klantgerichte kwaliteit waarbij het welzijn van alle medewerkers en het respect voor het leefmilieu prioriteiten zijn.

Deze bedrijfsfilosofie is weerspiegeld in het Quality, Safety, Health & Environmental ManagementSysteem (QSHE-MS) van Denys dat is opgebouwd conform de ISO 9001:2008 ; ISO 14001:2004 ; OHSAS 18001:2007, VCA**2008/05.1 (VCA-Petrochemie-2008/05.1 voor de afdelingen Kabels & Leidingen) en de EMAS III-verordening. Het QSHE-MS vormt het bestuurskader waarbinnen groep Denys is georganiseerd.

Het QSHE-MS van Denys omvat de verschillende afdelingen en diensten binnen de vestiging Denys nv of kortweg Denys. Het QSHE-MS is aangepast aan het projectgebonden karakter van de activiteiten van Denys.

De drijvende kracht van Denys die we met dit QSHE-MS helpen realiseren is het proces van 'continu verbeteren'. Vertrekkende vanuit de eisen van de klant wordt een project uitgevoerd rekening houdend met de wettelijke en andere eisen inzake welzijn en milieu. De mate van de tevredenheid van de verschillende stakeholders wordt gemeten om verbeteringen te kunnen bepalen.

Vervolgens bepaalt de directie welke verbeteringen gerealiseerd gaan worden en stelt hiervoor de nodige middelen ter beschikking. Op die manier worden projecten stelselmatig beter uitgevoerd en verhoogt de algemene tevredenheid. Het is deze procesbenadering van plan-do-check-act welke ingebed is in het QSHE-MS van Denys.

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	5
<i>1 Algemene beschrijving Denys</i>	6
1.1 Algemene gegevens	6
1.2 Scope van Denys	6
1.3 Disciplines van Denys	6
1.3.1 Discipline Kabels & Leidingen	7
1.3.2 Discipline Tunneling & Drilling	7
1.3.3 Discipline Renovatie, Restauratie & Speciale Technieken	8
1.3.4 Discipline Waterleidingen & Collectoren	9
1.3.5 Discipline Gebouwen & Burgerlijke Bouwkunde	9
<i>2 QSHE management systeem</i>	10
2.1 Algemene beschrijving	10
2.2 Het beleid	10
2.2.1 Beleidsverklaring inzake kwaliteit, veiligheid & milieu	11
2.2.2 Middellange termijn beleid – QSHE-5-JAP (5-jarig actieplan)	12
2.2.3 Korte termijn beleid – QSHE-JAP (jaaractieplan)	12
2.2.4 Naleving van de wettelijke milieuvorschriften	12
2.3 Het organogram Denys	13
2.4 Het QSHE-organogram	14
<i>3 Belangrijkste milieuaspecten</i>	15
3.1 Hoofdkantoor Denys	16
3.1.1 Water en afvalwater	16
3.1.1.1 Doelstelling	16
3.1.1.2 Uitgevoerde acties	16
3.1.1.3 Resultaten	17
3.1.1.4 Geplande acties	18
3.1.2 Energie & emissies	18
3.1.2.1 Doelstelling	18
3.1.2.2 Uitgevoerde acties	18
3.1.2.3 Resultaten	19
3.1.2.4 CO2 emissie	20
3.1.2.5 Geplande acties	22
3.1.3 Materiaal	22
3.1.3.1 Kantoorbenodigdheden	22
3.1.3.1.1 Doelstelling	22
3.1.3.1.2 Uitgevoerde acties	23
3.1.3.1.3 Resultaten	23
3.1.3.1.4 Geplande acties	24
3.1.3.2 Toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten	25
3.1.4 Afval	25
3.1.5 Biodiversiteit	25

3.1.5.1	Doelstelling	25
3.1.5.2	Uitgevoerde acties	25
3.1.5.3	Resultaten	26
3.1.5.4	Geplande acties	26
3.1.6	Lokale overlast (geluid, trillingen, geur,...)	26
3.1.7	Vervoer van producten, diensten en werknemers	26
3.2	Werven Denys	27
3.2.1	Brandstof & emissies	27
3.2.1.1	Doelstelling	27
3.2.1.2	Uitgevoerde acties	27
3.2.1.3	Resultaten	28
3.2.1.4	CO2 emissie	29
3.2.1.5	Geplande acties	30
3.2.2	Toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten	31
3.2.3	Afval	31
3.2.3.1	Doelstelling	31
3.2.3.2	Uitgevoerde acties	31
3.2.3.3	Resultaten	32
3.2.3.4	Geplande acties	32
3.2.4	Biodiversiteit	33
3.2.5	Lokale overlast (geluid, trillingen, geur,...)	33
3.2.6	Vervoer van producten, diensten en werknemers	33
3.2.6.1	Doelstelling	33
3.2.6.2	Uitgevoerde acties	33
3.2.6.3	Resultaten	33
3.2.6.4	Geplande acties	34
4	Andere milieuprestaties	34
4.1	Opleidingen	34
4.2	Overzicht van de milieu-incidenten	34
4.3	Interne communicatie	34
4.4	Externe communicatie	35
5	Validatie van de milieuverklaring	36
6	Volgende milieuverklaring	37
7	Contactgegevens	37

Inleiding

Denys is een bedrijf dat hoofdzakelijk diensten aanbiedt onder de vorm van arbeid, hiervoor middelen ter beschikking stelt en in beperkte mate gebruik maakt van een aantal stoffen. Inzake milieu-impact is Denys een Light-bedrijf. Niettegenstaande is de zorg voor de omgeving, en het milieu in het bijzonder, een belangrijk gegeven binnen de bedrijfsvoering. Hiervoor werd een milieubeheersysteem opgesteld conform ISO 14001:2004 waarvoor Denys nv in 2006 het certificaat behaalde.

Om haar engagement inzake milieu verder gestalte te geven heeft Denys gekozen om een verificatie te laten uitvoeren conform de EMAS III-verordening. Deze milieuverklaring is daar een onderdeel van.

De activiteiten van Denys kennen geen geografische grenzen. Denys schikt zich naar alle van toepassing zijnde lokale wetgeving. Denys nv wordt beheerd vanuit Gent en is actief over de gehele wereld.

In deze milieuverklaring wordt de stand van zaken in verband met de doelstellingen belicht en worden de nieuwe doelstellingen voor 2015 geformuleerd. Er wordt in deze verklaring een overzicht gegeven van de milieuprestaties van 2014 welke vergeleken worden met de prestaties van de vorige jaren.

1 Algemene beschrijving Denys

1.1 Algemene gegevens

Organisatie:	Denys nv
Adres organisatie:	Industrieweg 124 B-9032 Wondelgem – België
Contactpersoon:	Kristof Broeckaert, Diensthoofd QSHE-department
Telefoon:	+32 (9) 254 01 11
Fax:	+32 (9) 226 77 71
e-mail:	info@denys.com
Website:	www.denys.com
NACE :	42211 / 43999
Ondernemingsnr.:	0416.585.801
Registratienr.:	060613

1.2 Scope van Denys

Het ontwikkelen, ontwerpen, bouwen en onderhouden van:

- pijpleidingen & kabels, industriële leidingen, meet- en regelstations en elektromechanische uitrustingen ;
 - tunnels, buisdoorpersingen en gestuurde boringen ;
 - speciale technieken, renovatiewerken, restauratiewerken en spoorwerken ;
 - waterleidingen en collectoren ;
 - pompstations, waterzuiveringsinstallaties, grondwerken, burgerlijke bouwkunde en gebouwen.
- overal ter wereld.

1.3 Disciplines van Denys

Anno 2014 stelt Denys een 1000-tal mensen tewerk. Vandaag zijn de activiteiten van Denys erg divers en onderscheiden we 5 disciplines namelijk, Kabels & Leidingen, Waterleidingen & Collectoren, Tunnelling, Gebouwen & Burgerlijke Bouwkunde en Renovatie, Restauratie & Speciale technieken.

Denys concentreert zich op verschillende regio's. Nabij is Denys actief in België, Nederland, Frankrijk, Duitsland en Ierland. Verder weg is Denys vooral actief in Noord Afrika en de Sub Sahara regio, meerbepaald in Algerije, Ghana en Niger.

Met een jaaromzet van meer dan € 200 mln. in 2014 behoort Denys bij de grotere bouwbedrijven in België.

Voor een volledig overzicht van de lopende en gerealiseerde projecten van de afgelopen jaren verwijzen wij graag naar onze website: www.denys.com.

1.3.1 Discipline Kabels & Leidingen

Deze discipline kenmerkt zich vooral door het aanleggen van hoge druk pijpleidingen en ondergrondse hoogspanningskabels. Sinds de oprichting in 1923 is de aanleg van pijpleidingen de hoofdactiviteit van Denys. Door deze jarenlange ervaring heeft deze discipline een zeer grote knowhow verworven. Met verschillende projecten in binnen- en buitenland is deze discipline uitgegroeid tot een belangrijke speler op de internationale markt.

Deze activiteit omvat ondermeer:

- Alle soorten vloeistof- en gasleidingen voor transport van aardgas, industriële gassen, chemische en petrochemische producten
- Lage- en middendrukleidingen voor gasdistributie
- Industriële leidingen en meet- en regelstations
- Industriële brandweerleidingen
- Hoogspannings- en laagspanningskabels
- Kabels voor telecommunicatie
- Elektromechanische uitrustingen voor de staalindustrie, chemische en petrochemische industrie, automobiellindustrie, gas- en elektriciteitscentrales
- Grondwerken, waterwerken, wegenwerken

1.3.2 Discipline Tunneling & Drilling

Deze discipline boort microtunnels en voert gestuurde boringen uit. Het boren van ondergrondse leidingen is een zeer specialistische activiteit waarin Denys al een zeer grote kennis heeft verworven. Deze sleufloze werkwijze voor het aanleggen van leidingen is een zeer moderne en constant evoluerende techniek.

Hierdoor kan een leiding aangelegd worden met een minimale hinder voor omliggende bewoners en verkeer, minder emissie en de toegang tot gebouwen, terreinen,... blijft onbelemmerd.

Deze activiteit omvat ondermeer:

- Tunnelbouw algemeen
- Buisdoorpersingen
- Microtunnelling
- Horizontaal gestuurde boringen
- Verticale schachtafzinkingen

1.3.3 Discipline Renovatie, Restauratie & Speciale Technieken

Deze discipline concentreert zich op het herstel, de instandhouding en de heropbouw van historische gebouwen zoals kerken, kloosters en kastelen maar voert ook belangrijke spoorinfrastructuurwerken en funderingswerken met grondinjecties (grouting) uit. Sinds het ontstaan in de jaren '80 is deze discipline uitgegroeid tot een volwaardige discipline binnen Denys.

Door het grote succes enerzijds en om aan de vraag te kunnen blijven voldoen anderzijds werd beslist om te investeren in de bouw van een nieuwe schrijnwerkerij en steenkapperij en het in dienst nemen van specifiek opgeleide ambachtslieden.

Deze activiteit omvat ondermeer:

- Jet-grouting voor grondstabilisatie van gronden, stabilisatie van gebouwen en schachtenbouw
- Grondinjecties, grondankers, vernagelingen, micropalen en andere ondervangingstechnieken
- Grondstabilisatie met kalkcement kolommen door deepmixing onderdruk
- Restauratie en renovatie van gebouwen en monumenten met afbraak, dakvernieuwingen, gevelherstellingen, houtrestauratie, metselwerk-, beton- en natuursteenherstellingen, dichtingen van kelders en funderingsversterkingen
- Scheurinjecties, betonspuittechnieken, coatings, epoxy- en hydraulische mortels, waterdichtingsinjecties voor herstellingen van kunstwerken in tunnels
- Rioolrelining en herstellingen met reiniging, camera-inspecties, poly-urethaan en cement afdichtingsinjecties, spuitbeton, schelpenmethode, lange relining met kous en korte buistype packervoegsaneringen
- Milieutechnieken met deponieafdichtingen, stortsaneringen
- Installaties en toepassingen van geluidsschermen, tunnelbekledingen, brug- en tunnelvoegen, wegdekoppersingen en sokkelondergietingen
- Spoorwerken
- Exploitatie steenkapperij Denys
- Exploitatie schrijnwerkerij Denys

1.3.4 Discipline Waterleidingen & Collectoren

Deze discipline is ontstaan uit de roots als leidingbouwer en bouwt collectoren voor rioleringen, nutsvoorzieningen, koelleidingen, ... en legt ondermeer drinkwaterleidingen aan.

Deze activiteit omvat ondermeer:

- Collectoren voor afvalwater
- Rioleringen & afwatering
- Drink- en ruwwaterleidingen voor transport, productie en distributie van drinkwater
- Koelleidingen voor kerncentrales, klassieke energiecentrales en centrales met gecombineerde cycli
- Warmwaterleidingen voor stadsverwarming

1.3.5 Discipline Gebouwen & Burgerlijke Bouwkunde

De discipline Gebouwen & Burgerlijke Bouwkunde bouwt ondermeer waterzuiveringsstations, diepe pompstations, watertorens,... en (ver)bouwt ook grote publieke gebouwen zoals musea of theaters. Het ontstaan van deze discipline komt ook vanuit de roots als leidingbouwer, daar er bij de aanleg van een nieuwe leiding ook infrastructuur dient gebouwd te worden. Zo kan Denys door samenwerking van de disciplines een totaalpakket aan de bouwheer aanbieden.

Deze activiteit omvat ondermeer:

- Gebouwen
- Kunstwerken Burgerlijke Bouwkunde
- Waterzuiveringsinstallaties voor afvalwater
- Drinkwaterproducties
- Watertorens en reservoirs
- Pompstations

2 QSHE management systeem

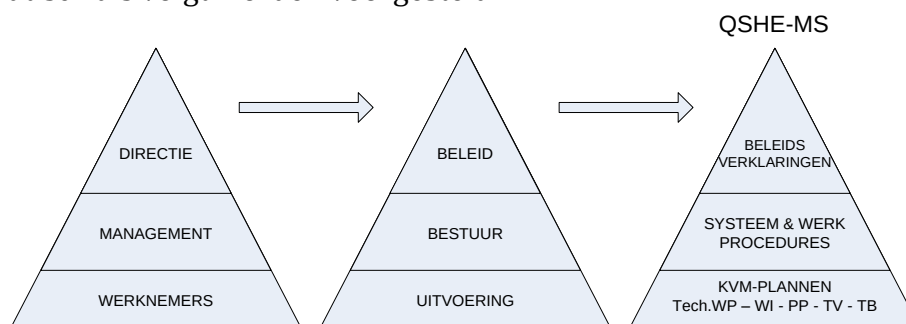
2.1 Algemene beschrijving

Het QSHE-MS (Quality, Safety, Health and Environmental Management System) van Denys is een gecertificeerd managementsysteem (QSHE-MS) opgebouwd conform ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 & OHSAS 18001:2007, voldoet aan VCA**2008/05.1 + VCA-Petrochemie 2008/05.1 en is conform aan de EMAS III verordening.

Het QSHE-MS is het kader waarbinnen alle relevante processen van Denys functioneren en met elkaar in interactie staan op een beheerde en beheerste manier.

Het QSHE-MS is een geïntegreerd systeem dat samengesteld is uit geïntegreerde procedures, specifieke kwaliteits-, veiligheids- en milieuprocedures. Hierbij is beoogd om via synergie meer te halen uit het geïntegreerde geheel dan uit de som van de delen.

In het QSHE-MS wordt gewerkt met verschillende niveaus van procedures en documenten. Dit kan schematisch als volgt worden voorgesteld.

Alle procedures, documenten, formulieren, instructies, ... kunnen door iedere medewerker op het intranet geraadpleegd worden.

2.2 Het beleid

De directie van Denys heeft een “Beleidsverklaring inzake kwaliteit, Veiligheid & Milieu” opgesteld waarin zij verwoordt waar het bedrijf op langere termijn naartoe wil en hoe men in termen van kwaliteit, veiligheid en milieu hierop kan inspelen. Dit document legt de algemene beleidsdoelstellingen vast die verder geconcretiseerd zijn in het QSHE-5-JAP en het QSHE-JAP.

De directie van Denys verbindt er zich toe te voldoen aan de van toepassing zijnde wettelijke en andere eisen die betrekking hebben op de milieuaspecten. Dit (milieu)beleid wordt jaarlijks vertaald in doelstellingen en door de directie beoordeeld.

Iedereen binnen de organisatie dient op de hoogte te zijn van wat Denys hoog in het vaandel draagt inzake kwaliteit, veiligheid en milieu. Dit geldt ook voor tijdelijke werkkrachten, onderaannemers en anderen die voor Denys werkzaam zijn.

Om de toegankelijkheid en begrijpbaarheid van de boodschap te verhogen naar het ruimere personeelsbestand en naar andere stakeholders, is er van de beleidsverklaring een poster gemaakt die de speerpunten uit de beleidsverklaring in kernwoorden en slagzinnen

samenvat. Deze beleidsposter is opgehangen op diverse plaatsen zoals het hoofdkantoor, de werfburelen en dergelijke.

2.2.1 Beleidsverklaring inzake kwaliteit, veiligheid & milieu

Hieronder de beleidsverklaring d.d. 13/03/2012. Deze werd geëvalueerd en werd voor 2015 terug herbevestigd.

Denys streeft naar een blijvende leidinggevende positie op het vlak van levering van hoogwaardige producten en diensten binnen de bouw- en constructiesector. Om deze strategie te realiseren zullen wij binnen de huidige context van verandering en toenemend risico elk project sturen naar kwaliteit, veiligheid, milieu, tijd en kost.

Het welzijn van alle medewerkers (ook externe) en het respect voor het leefmilieu zijn voor Denys een prioriteit. We willen het welzijn van de medewerkers maximaal waarborgen en de milieuimpact van onze activiteiten maximaal beperken. Hiervoor voert Denys een duurzaam welzijns- en milieubeleid waarbij vooral aandacht wordt besteed aan preventie aan de bron en aan beheersing van veiligheids- en milieurisico's.

Dit beleid dient zich te weerspiegelen op alle niveaus. Zo wordt van iedere (ook externe) medewerker verwacht dat :

- hij begrijpt dat veiligheidseisen in de eerste plaats dienen om zichzelf en anderen te beschermen
- hij een correcte verantwoordelijke houding heeft naar veiligheid toe en collega's wijst op onveilig gedrag
- hij proactief meedenkt en oplossingen suggereert
- hij ongevallen maar ook onveilige situaties systematisch rapporteert
- hij begrijpt dat het respect voor milieu essentieel is en belangrijk is voor de leefbaarheid van volgende generaties
- hij een correcte verantwoordelijke milieuhouding heeft en collega's wijst op milieu-intolerant gedrag
- hij correct aan afvalpreventie doet en afval correct inzamelt
- hij onregelmatigheden en incidenten systematisch rapporteert

Om dit te garanderen hebben we welzijn en milieuzorg geïntegreerd in ons management systeem. Dit systeem zorgt ervoor dat :

- de wettelijke eisen en andere veiligheids-, welzijns- en milieueisen worden gerespecteerd
- de risico's verbonden aan onze activiteiten geïnventariseerd en geëvalueerd zijn
- de invloeden van onze activiteiten en onze infrastructuur op de mens en het milieu geïnventariseerd en geanalyseerd zijn
- een continue evaluatie van het beleid wordt bewerkstelligd
- een continue opvolging van non-conformiteiten, ongevallen en (milieu)incidenten op alle niveaus wordt verzekerd
- veiligheid en milieu in onze dagdagelijkse werkzaamheden geïntegreerd zijn
- elke medewerker actief wordt betrokken bij het beleid
- er georganiseerde opleidingen worden voorzien
- er formeel en systematisch informatie wordt verstrekt

Specifiek naar kwaliteit toe vereist dit dat alle medewerkers (ook externe), zowel binnen de operationele als de niet-operationele sfeer van de onderneming, de klanteneisen dienen te analyseren naar de bovengenoemde factoren.

Concreet betekent dit dat wij onze activiteiten :

- scherp dienen in te plannen in functie van de uitvoeringstermijn
- binnen de competitieve budgetten dienen te realiseren
- kwaliteitsvol en correct dienen uit te voeren door het aanstellen van gekwalificeerde medewerkers uitgerust met aangepast modern materieel

Het uiteindelijke streefdoel is nul fouten te produceren inzake kwaliteit, veiligheid, milieu, tijd en budget. Om dit te bereiken trachten wij via het management systeem :

- een houding aan te leren bij al onze medewerkers en systemen te ontwikkelen die eerder gericht zijn op foutpreventie
- een maximum aan verantwoordelijkheid te delegeren
- een maximum aan zelfcontroles in te bouwen en een adequate projectcontrole te voorzien
- een continue verbetering te bewerkstelligen
- ambitieuze doelstellingen te definiëren die de interne werking van ons bedrijf verder moet optimaliseren

Wij geloven dat alle risico's kunnen worden beheerst door de integratie van de kwaliteits-, veiligheids- en milieueisen in alle taak- en functieomschrijvingen.

Wij vertrouwen erop dat al onze medewerkers dit engagement ondersteunen en in de realiteit omzetten.

J. VAN WASSENHOVE
Managing Director

2.2.2 Middellange termijn beleid – QSHE-5-JAP (5-jarig actieplan)

Om de 5 jaar worden er samen met de directie concrete doelstellingen en taakstellingen opgesteld, zowel op kwaliteits-, veiligheids- als milieugebied. Jaarlijks wordt de stand van zake opgemaakt bij de opstelling van het jaarrapport. Centraal draait het QSHE-5-JAP rond het continu verbeterproces met Opleiding – Begeleiding – Controle – Evaluatie fasen.

2.2.3 Korte termijn beleid – QSHE-JAP (jaaractieplan)

Jaarlijks wordt een QSHE-JAP opgesteld. Dit QSHE-JAP bestaat uit :

- concrete jaardoelstellingen (speerpunten)
- objectieven geformuleerd door de afdelingen
- taken voortvloeiend uit de risico identificatie en evaluatie (RIE)
- taken voortvloeiend uit de milieu identificatie en evaluatie (MIE)
- taken voortvloeiend uit het globale preventieplan
- taken voortvloeiend uit het bedrijfsrisicoregister

Het QSHE-JAP bevat eveneens doelstellingen en taakstellingen zoals het QSHE-5-JAP. Daarenboven bevat dit JAP eveneens prioriteiten, concreet aangeduide verantwoordelijken, een deadline en een status.

Bij het bepalen van doelstellingen wordt rekening gehouden dat de doelstellingen :

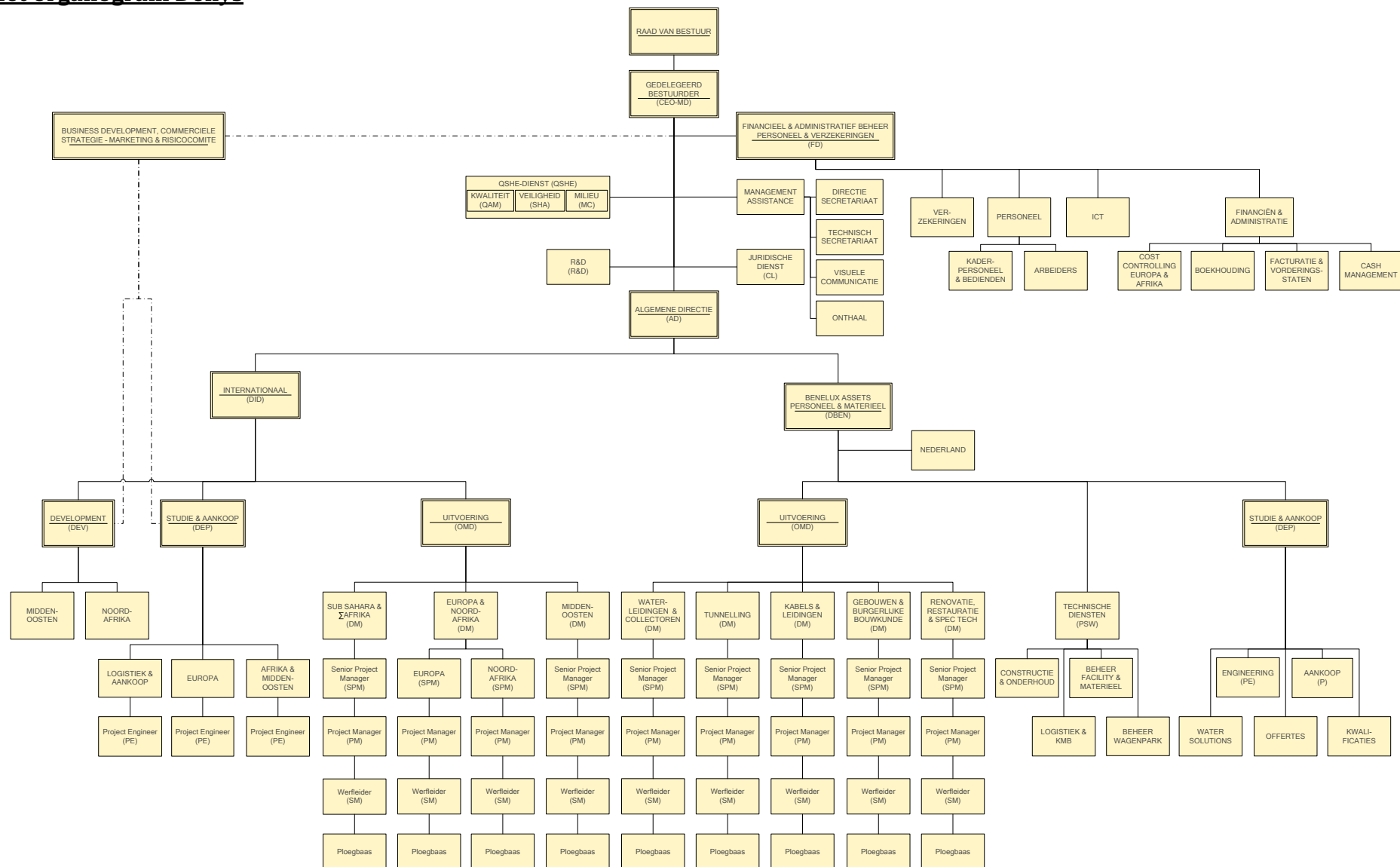
- aangepast zijn aan het KVM-beleid van de organisatie
- een verbintenis inhouden om te voldoen aan de wettelijke en andere gestelde eisen
- de doeltreffendheid van het QSHE-MS continu verbeteren
- specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden zijn
- kenbaar en begrepen gemaakt kunnen worden binnen de organisatie
- jaarlijks kunnen worden beoordeeld en bijgestuurd

2.2.4 Naleving van de wettelijke milieuvoorschriften

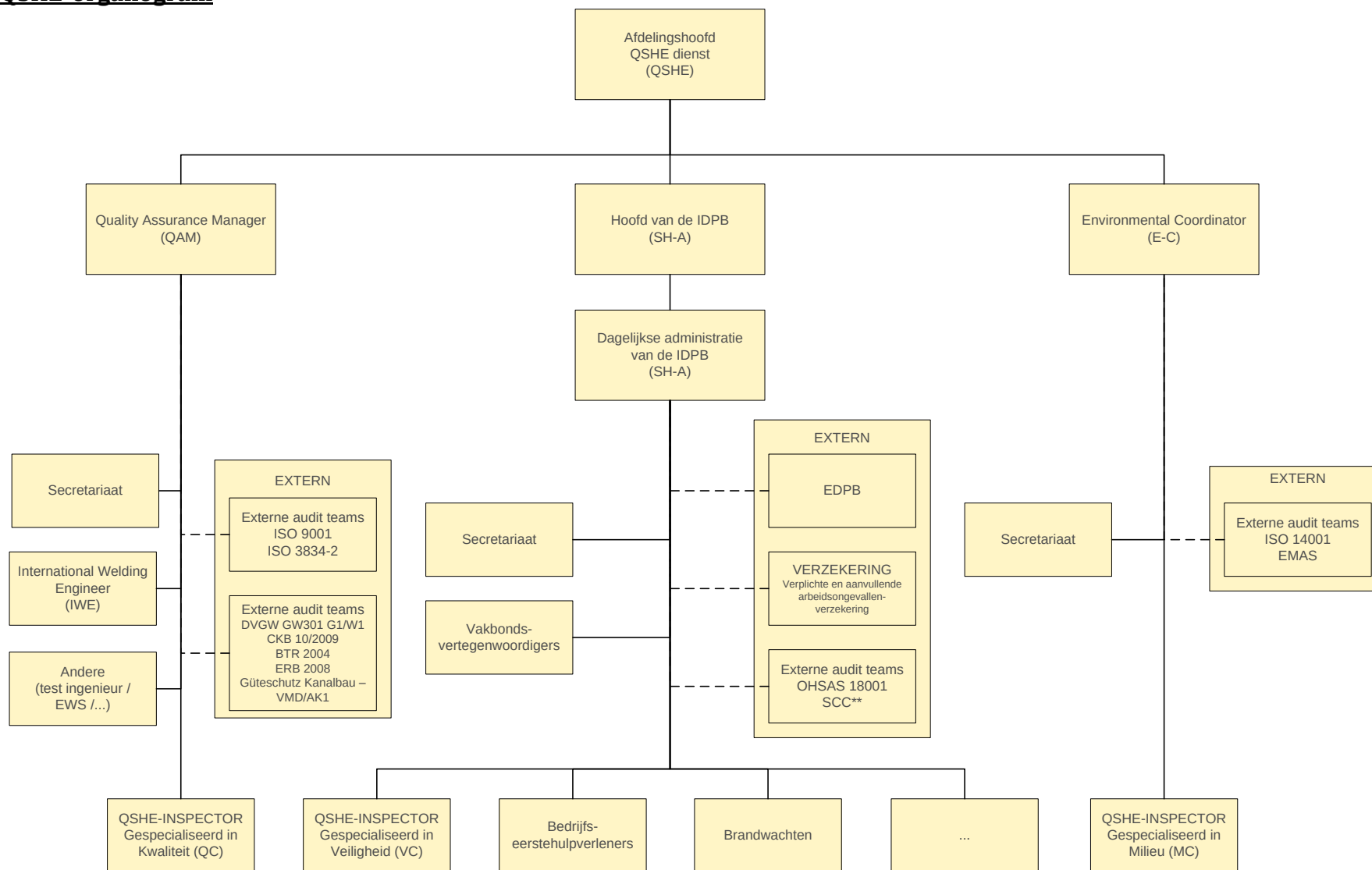
Denys nv beschikt over een register met de van toepassing zijnde Vlaamse milieuwetgeving. Dit register is opgesteld door de QSHE dienst, en wordt door deze dienst up to date gehouden. Hiervoor is Denys lid van verschillende informatieplatforms die de QSHE dienst steeds up to date houden van veranderende wetgeving. Het register bevat eveneens de milieuvoorschriften voor de binnenlandse werven. Al naar gelang de locatie is de Vlaamse, Waalse of Brusselse regionale milieuwetgeving van toepassing, eventueel aangevuld met federale wetgeving.

Voor de buitenlandse werven wordt reeds in de studiefase rekening gehouden met de plaatselijke milieuwetgeving. Voor de werven in het buitenland wordt projectspecifiek door de projectleider nagegaan welke milieuvoorschriften van toepassing zijn. Hij wordt hiervoor bijgestaan door de QSHE dienst van Denys, de juridische dienst van Denys of door een plaatselijke deskundige.

2.3 Het organogram Denys

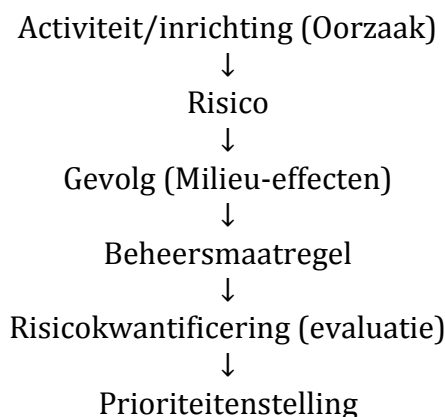

2.4 Het QSHE-organogram

3 Belangrijkste milieuaspecten

Om de milieuaspecten, eigen aan de werkzaamheden van Denys, te kunnen beoordelen werd er een analyse van alle milieubelastende / -schadelijke activiteiten uitgevoerd. Om deze aspecten te identificeren en tevens na te gaan welke aspecten de hoogste prioriteiten hebben, werden de significante milieuaspecten bepaald, volgens de hierna weergegeven systematiek.

Alle milieuaspecten werden opgelijst en geëvalueerd in de milieu-inventarisatie en -evaluatie. De milieu-inventarisatie en -evaluatie geeft een overzicht van de activiteiten en milieubelastende inrichtingen van Denys met de daarbij horende milieueffecten, risico's en beheersmaatregelen. Hieronder in tabelvorm de principe lay-out van de analyse.

ACTIVITEIT/ INRICHTING	RISICO	GEVOLG - MILIEU-EFFECT										BEHEERS- MAATREGELEN	EVALUATIE			
		Lucht	Bodem	Water	Afval	Energie	Geluid	(Geur)hinder	Brand	Fauna & flora	Welzijn		Waarschijnlijkheid	Blootstelling	Ernstgraad	RISICO
Activiteit/inrichting met potentieel milieugevaar	Omschrijving van het risico											Omschrijving van de beheersmaatregelen				
Normaal																
Incidenteel																
Accidenteel																

Uit de analyse volgden de belangrijkste milieuaspecten die hieronder verder in detail behandeld worden.

De milieuaspecten kunnen voor Denys worden opgesplitst in twee delen. Namelijk de milieuaspecten die verbonden zijn aan het hoofdkantoor van Denys en deze die verbonden zijn aan de activiteiten van de verschillende werven waar ook ter wereld. Omdat Denys hoofdzakelijk diensten levert en geen producten, zijn alle milieuaspecten directe aspecten en zijn er aldus geen indirecte milieuaspecten.

De eventuele indirecte milieuaspecten van Denys kunnen teruggevonden worden door het werken met onderaannemers. Echter deze onderaannemers leveren ook steeds diensten en

hebben bijgevolg dezelfde directe milieuaspecten als Denys. Denys streeft ernaar om haar onderaannemers volledig mee te nemen in haar beleid. Bovendien wordt elke onderaannemer vooraf grondig gescreend en wordt bij voorkeur enkel samengewerkt met onderaannemers die gekend staan voor hun goede milieuprestaties.

3.1 Hoofdkantoor Denys

3.1.1 Water en afvalwater

3.1.1.1 Doelstelling

Voor Denys is correcte omgang met water heel belangrijk. Door het regenwater goed te beheeren kan het verbruik van het drinkbaar leidingwater teruggedrongen worden. Bovendien wil Denys zo weinig mogelijk afvalwater lozen. De algemene doelstelling van Denys is om het leidingwaterverbruik zoveel mogelijk terug te dringen. Een streefcijfer voor het leidingwaterverbruik werd nog niet vastgelegd. Het was de bedoeling om aan de hand van de verbruikte hoeveelheid water een doelstelling te formuleren. Echter werd vastgesteld dat het verbruik in 2012 abnormaal hoog is (zie verder meer). Hierdoor kon er in 2012 geen concrete doelstelling geformuleerd worden.

Betreffende het afvalwater heeft Denys de doelstelling om zo weinig mogelijk afvalwater te lozen en al het overtollig regenwater gecontroleerd te lozen. Een exacte kwantitatieve doelstelling werd nog niet vastgelegd.

3.1.1.2 Uitgevoerde acties

Om het water correct te beheeren werden reeds de nodige acties ondernomen.

In 2004 werd het besluit genomen om een milieueiland te bouwen dat voorzien is van 4 spaarbekkens voor regenwater. Voorheen werden de machines afgespoten met leidingwater. De bedoeling was om het verbruik van het leidingwater sterk te verminderen door het gebruik van regenwater i.p.v. leidingwater voor het afsputten van de machines.

In 2010 werd ook gestart met de nieuwbouw van het hoofdkantoor van Denys. In de bouwplannen werd eveneens maatregelen voorzien om het toekomstige leidingwaterverbruik te minimaliseren. Zo werden bijkomend conform de huidige wetgeving een aantal spaarbekkens geplaatst voor het opvangen van het regenwater. Het is de bedoeling om dit regenwater dan te gebruiken voor de sanitaire installaties.

Het nieuwe hoofdkantoor werd ontworpen om het waterverbruik te minimaliseren tijdens zijn exploitatie. Er werden waterbesparende sanitaire voorzieningen geplaatst waarvan hieronder een beschrijving.

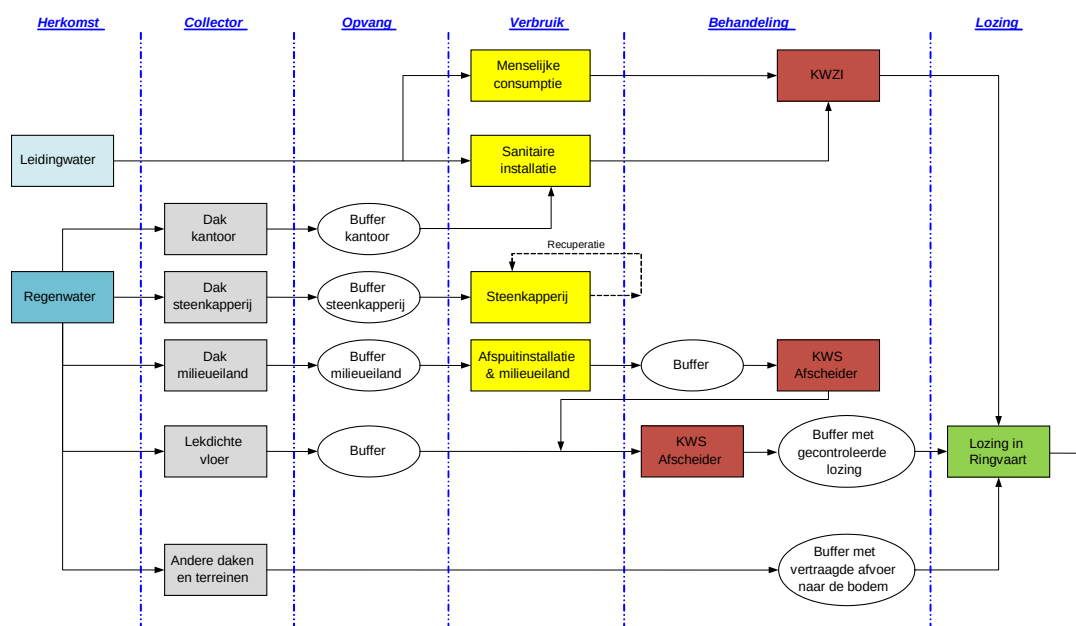
- De toiletten zijn voorzien van een dubbel spoelsysteem van 3l/6l waarvan de capaciteit beperkt is tot een gemiddeld waterverbruik van 3,75 liter per spoelbeurt.
- De urinoirs zijn waterbesparend (ongeveer 1,5l per gebruik). De urinoirs beschikken over aanwezigheidsdetectie die automatisch spoelt en reinigt na elk gebruik.

Zo wordt verwacht dat het leidingwaterverbruik zal dalen. Bovendien werden in de afgelopen jaren de nodige acties ondernomen om zo weinig mogelijk afvalwater te lozen in de Ringvaart.

Op het bedrijventerrein werden in 2012 bijkomende tanks geplaatst om het regenwater te bufferen en zo het regenwater langzaam te lozen. Dit ging gepaard met de aanbreng van een betonnen verharding van het opslagterrein.

Sindsdien werden geen bijkomende acties meer ondernomen.

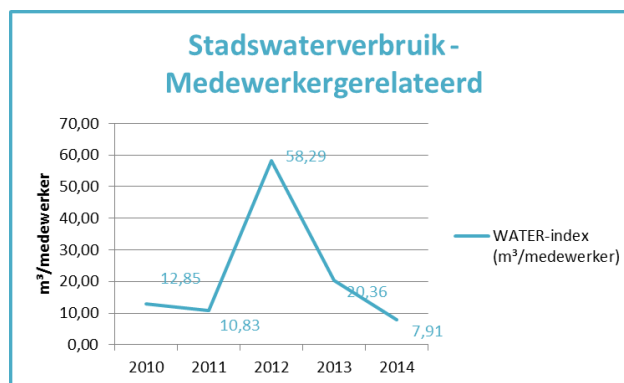
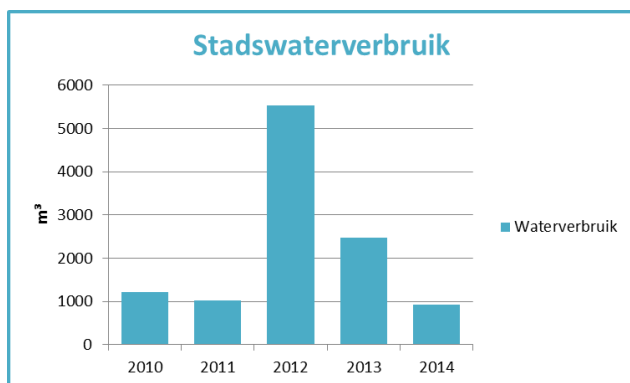
Hieronder een schematisch overzicht van het waterbeheer op het hoofdkantoor van Denys.

3.1.1.3 Resultaten

In 2006 werd het milieueiland in dienst genomen. Sindsdien wordt er duidelijk minder leidingwater gebruikt. Het milieueiland is voorzien van 4 spaarbekkens voor regenwater (4 x 20000L) dat gebruikt wordt voor het afspreken van machines. Hierdoor kon een sterke daling van het leidingwaterverbruik gerealiseerd worden. In 2008 werd een stabiel niveau bereikt dat t.e.m. 2010 gehandhaafd is gebleven. In 2011 zien we een lichte daling van het waterverbruik. In 2012 zien we echter een sterke stijging van het waterverbruik. Dit kunnen we als volgt verklaren. De periodes van de meting lopen steeds van midden het jaar tot midden van het volgende jaar. D.w.z. meting 2011 is van midden 2010 tot midden 2011. En gelijk voor 2012, d.w.z. van midden 2011 t.e.m. midden 2012. De sterke stijging van het waterverbruik kan grotendeels verklaard worden omdat nog heel veel water is gebruikt in de bouw en opstart fase van het nieuwe gebouw. Echter exacte waarden voor dit verbruik zijn niet gekend. Zodoende kunnen hier geen conclusies uit genomen worden.

In 2014 zien we dat het verbruik van het leidingwater nog verder gedaald is t.o.v. 2013. Het aantal zetelende medewerkers is in 2014 nagenoeg hetzelfde gebleven. We concluderen aldus dat er in 2014 zuinig is omgesprongen met leidingwater.

3.1.1.4 Geplande acties

Er worden voorlopig geen verdere acties ingepland. We blijven het waterverbruik in de komende jaren verder opvolgen. Eventuele noodzakelijke bijkomende acties zullen jaarlijks bekeken worden.

3.1.2 Energie & emissies

3.1.2.1 Doelstelling

Denys heeft volgende energiebronnen :

- Elektriciteit, verbruik voor licht, computers,...
- Gas, verbruik uitsluitend voor de verwarming

Om het energieverbruik in kaart te brengen is een ENER-index gedefinieerd. Deze index is gebaseerd op het energieverbruik van het centraal bureau en werkplaatsen. In 2011 werden hieraan doelstellingen gekoppeld. Hieronder een overzicht van de 4 belangrijkste ENER-indicatoren.

Omzet gerelateerd:

- Indicator ENER 2 - Verbruikte elektriciteit in kWh per 1000€ omzet
Doelstelling: < 2,5 kWh elektriciteit per 1000€ omzet
- Indicator ENER 4 - Verbruikt gas in kWh per 1000€ omzet
Doelstelling: < 4,25 kWh gas per 1000€ omzet

Arbeidstijd gerelateerd:

- Indicator ENER 7 - Verbruikte elektriciteit in kWh per gepresteerd bediende-uur
Doelstelling: < 1,5 kWh elektriciteit per gepresteerd bediende-uur
- Indicator ENER 8 - Verbruikt gas in kWh per gepresteerd bediende-uur
Doelstelling: < 2,8 kWh gas per gepresteerd bediende-uur

Bijkomend worden nog een viertal andere indicatoren gevolgd. Zijnde ENER 1 en ENER 2 die de kost van de energie weergeven t.o.v. de omzet en ENER 5 en ENER 6 die het energieverbruik weergeven t.o.v. het aantal bedienden. Deze indicatoren worden echter minder relevant geacht en worden aldus niet opgenomen in deze milieuverklaring.

3.1.2.2 Uitgevoerde acties

Tijdens het ontwerp van het nieuwe kantoorgebouw werd rekening gehouden met de huidige regelgeving i.v.m. energie-efficiëntie. Er werd aldus naar gestreefd om een zo energiezuinig mogelijk kantoorgebouw te bouwen dat niet alleen conform de wetgeving is maar tegelijkertijd een enorme energiebesparing oplevert.

Het nieuwe kantoorgebouw werd in september van 2011 in dienst genomen.

In het nieuwe kantoorgebouw werden volgende voorzieningen getroffen:

- Een buitenzonnewering is op de zuidgevel toegepast die mee beweegt met de zonnestand. Op deze manier wordt de zon buiten gehouden (minder koeling) en wordt verblinding tegen gegaan. Tegelijk is er steeds uitzicht naar buiten.
- Bij afwezigheid wordt de temperatuur van het lokaal naar een economy temperatuur (18°C) gebracht. Bij aanwezigheid wordt de binnentemperatuur naar 21°C opgedreven.
- Bij afwezigheid wordt de temperatuur van het lokaal naar een economy temperatuur (30°C) gebracht. Bij aanwezigheid wordt de binnentemperatuur naar 25°C gebracht.
- Boven de 10°C (instelbaar) kunnen de koelgroepen opstarten. Hieronder wordt de koelmachine en zijn pompen uitgeschakeld.
- Verlichting in kantoorzones wordt aangestuurd door aanwezigheidsdetectie. Bij afwezigheid dooft het licht automatisch
- De directieburelen, vergaderzalen in de westvleugel en de cafetaria beschikken naast deze aanwezigheidsdetectie tevens over drukknoppen om de verlichting te kunnen dimmen. De directieburelen en vergaderzalen hebben op hetzelfde drukknoppenpaneel ook de mogelijkheid om de zonnewering te bedienen.
- Gemene delen worden met de inbraakcentrale meegestuurd: zekerheid dat geen lokaal blijft branden.
- Toepassing van lampen met hoge lumen-output (veel licht) t.o.v. het vermogen.
- Armaturen met hoge rendementen (kwalitatieve reflectoren)
- Voorziening van subtellerters om het verbruik per zone/grootgebruiker te evalueren.

3.1.2.3 Resultaten

Een maat voor het energieverbruik van Denys is de elektriciteitskost (€) en elektriciteitsverbruik (kWh) verbruikt op het centraal bureel en werkplaatsen en een tweede maat is het aardgasverbruik eveneens op het centraal bureel en werkplaatsen.

De eerste onderstaande grafiek geeft het totale energieverbruik weer over de laatste drie jaren. De twee onderstaande grafieken geven het energieverbruik (opgesplitst in elektriciteit en aardgas) weer t.o.v. de omzet en de gepresteerde arbeidsuren.

Conclusie:

We concluderen uit de cijfers dat we in 2014 minder energiezuinig waren. Dit is te wijten aan een sterke stijging van het elektriciteitsverbruik.

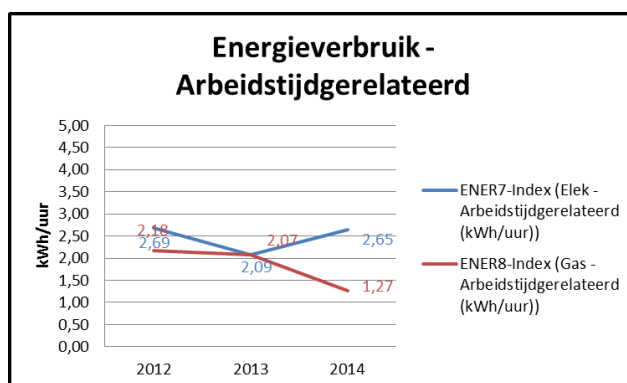
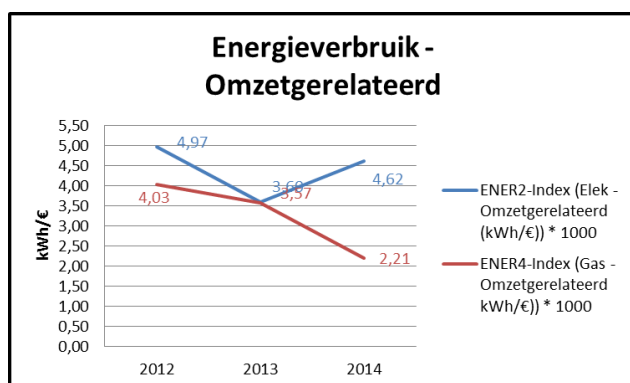
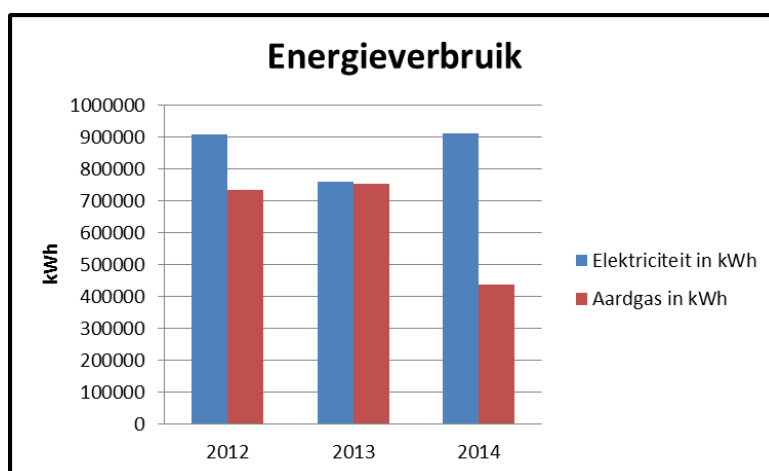
Als we het verbruik van 2013 vergelijken met dat van 2014 stellen we volgende vast.

- Daling van het aardgasverbruik met 42%
- Stijging van het elektriciteitsverbruik met 20%

We zien wel een daling van het gasverbruik. De daling van het gasverbruik kan mogelijks te wijten zijn aan een zachte winter. Aangezien het gasverbruik dient ter verwarming van de gebouwen. Dit verbruik is minder afhankelijk van of er nu al dan niet veel of weinig medewerkers aanwezig zijn. We zullen vermoedelijk in de komende jaren op dit verbruik maar lichte schommelingen zien. De schommelingen die zullen afhankelijk zijn van het klimaat.

Het meer verbruik van elektriciteit is mogelijks te wijten aan de stijging van het aantal interne medewerkers die gebruik maken van elektrische tools zoals computers, printers,....

Het elektriciteitsverbruik proberen we wel verder naar beneden te brengen door het sensibiliseren van onze medewerkers, aankoop van energiezuinigere machines,....

3.1.2.4 CO₂ emissie

Om de CO₂ emissie in kaart te brengen is de CO₂-index gedefinieerd. Deze index is gebaseerd op het energieverbruik van het centraal bureel. D.w.z. dat de CO₂ uitstoot berekend werd aan de hand van het verbruik van energie. Voor deze berekening werd gebruik gemaakt van specifieke omrekenfactoren. Volgende omrekenfactoren werden hiervoor aangenomen:

- Aardgas = 0,1830 kg CO₂/kWh
- Elektriciteit = 0,7600 kg CO₂/kWh

Bron: website Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)

Hieronder een overzicht van de CO₂ indicatoren. Een streefcijfer voor de CO₂ uitstoot werd nog niet vastgelegd.

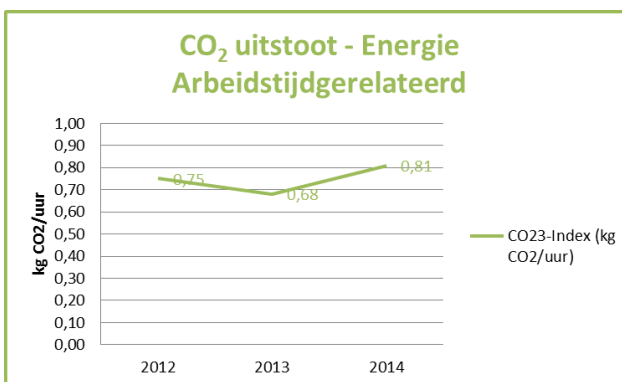
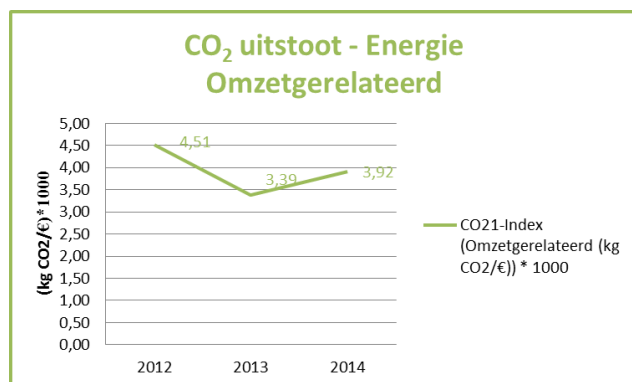
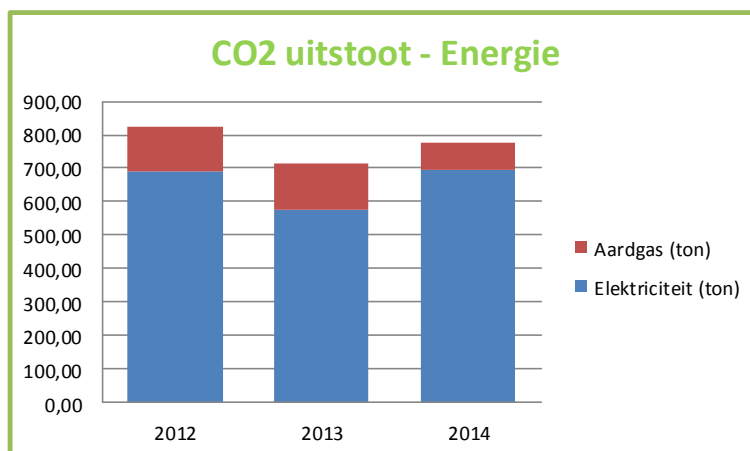
Omzet gerelateerd:

- Indicator CO₂ 1 - CO₂ uitstoot in kg per 1000€ omzet

Arbeidstijd gerelateerd:

- Indicator CO₂ 3 - CO₂ uitstoot in kg per gepresteerd uur

De eerste onderstaande grafiek geeft de totale berekende CO₂ uitstoot weer over de laatste drie jaren. De twee onderstaande grafieken geven de totale berekende CO₂ uitstoot weer t.o.v. de omzet en de gepresterde arbeidsuren.

Uit de analyse van de cijfers zien we dat de uitstoot van CO₂ gestegen is. Dit is het gevolg van een stijging van het elektriciteitsverbruik.

Het aardgasverbruik is sterk gedaald. Echter globaal gezien werd er meer CO₂ uitstoot veroorzaakt t.o.v. 2014. Dit is te wijten aan de grotere intrinsieke CO₂ uitstoot van elektriciteit t.o.v. deze van het aardgas.

Bijkomend wordt nog een andere indicator gevolgd. Zijnde CO₂ 2 die de CO₂ uitstoot in kg weergeeft t.o.v. het aantal medewerkers. Deze indicator wordt echter minder relevant geacht en wordt aldus niet verder behandeld in deze milieuverklaring.

3.1.2.5 Geplande acties

Op gebied van aardgasverbruik wordt er zeer goed gescoord, een sterke daling t.o.v. vorig jaar. Daar worden voorlopig geen bijkomende acties ondernomen. Zoals hierboven gemeld verwachten we dat dit verbruik in de komende jaren zal schommelen afhankelijk van het klimaat. Denys is gevestigd in een modern kantoorgebouw die voldoet aan de laatste nieuwe regelgeving inzake energieprestatie.

Het elektriciteitsverbruik daarentegen is fors gestegen ook relatief bekeken op gebied van arbeidstijd en omzet. Volgende acties worden gepland om dit verbruik verder te doen dalen.

- Het nog beter in kaart brengen van het elektriciteitsverbruik. Er dient gekeken te worden waar de verbruiken zich exact bevinden. Enkel zo kan onderzocht worden of nog verdere optimalisatie mogelijk is.
- Verder sensibiliseren van de medewerkers om zuinig om te springen met energie via posters, toolboxen, milieutips, QSHE dag,
- Aankoop van energiezuinige machines,...

3.1.3 Materiaal

3.1.3.1 Kantoorbenodigdheden

3.1.3.1.1 Doelstelling

De PAPI-index is een maat voor het verbruik van kantoorbenodigdheden. Deze index is gebaseerd op de facturen van 5 leveranciers die gedurende de laatste 3 jaar 95% van de kantoorbenodigdheden hebben geleverd.

Een analoge oefening is gemaakt voor het plotpapier en cartridges.

Per kopieerapparaat op het centraal bureel en op de werven zijn eveneens de tellerstanden bekeken.

Hieronder een overzicht van de PAPI indicatoren.

Omzet gerelateerd:

- Indicator PAPI 7 - Aantal copies per 1000€ omzet
[Doelstelling: < 7 copies per 1000€ omzet](#)

Arbeidstijd gerelateerd:

- Indicator PAPI 8 - Aantal copies per gepresteerd bediende-uur
[Doelstelling: < 5 copies per gepresteerd bediende-uur](#)

Bijkomend worden nog een aantal andere indicatoren gevolgd. Zijnde PAPI 1, 2 en 3 die de totale kost van kantoorbenodigdheden weergeven t.o.v. respectievelijk de omzet, het aantal medewerkers en het aantal gepresteerde uren.

Alsook PAPI 4, 5 en 6 die respectievelijk het totaal aantal copies, het aantal copies in zwart/wit en het aantal copies in kleur weergeven t.o.v. het aantal medewerkers. Deze indicatoren worden echter minder relevant geacht en worden aldus niet verder behandeld in deze milieuverklaring.

3.1.3.1.2 Uitgevoerde acties

In 2007 werd besloten om over te schakelen van een papieren projectdossier naar een digitaal projectdossier. Omdat met de huidige technologie meer en meer informatie digitaal wordt ontvangen en verwerkt, was het noodzakelijk om al deze informatie digitaal te beheren en te beheersen. Zo is het niet meer noodzakelijk om alle informatie in het papieren projectdossier te plaatsen. Na marktonderzoek werd gekozen voor op maat software, welke in de loop van 2009 werd geïnstalleerd op het centraal bureel en op alle nieuwe werven. Vervolgens werd een opleiding voorzien voor alle bedienden. Mede hierdoor werd verwacht het papierverbruik terug te dringen.

Verder werd gestimuleerd (via campagne) om het papierverbruik te verminderen door documenten enkel en alleen maar af te printen wanneer het strikt noodzakelijk is en dit dan recto-verso te doen.

In 2012 werd door de QSHE dienst uitgezocht of er een mogelijkheid bestaat in Organice om alle feedback documenten van de werven (NCR's, WPI's, toolboxen,...) automatisch te linken naar de QSHE sharepoint omgeving. Dit is echter technisch moeilijk haalbaar.

In 2013 werd bekeken om een verdere optimalisatie te realiseren zo werd onderzocht of de feedback documenten van de werven in een web formulier kunnen worden aangeboden en ingevuld. Zo worden deze documenten steeds aan de juiste personen bezorgd voor verdere verwerking. De documenten worden zo ook direct op de juiste plaats digitaal gearchiveerd en wordt er vermeden dat de documenten per papier gaan circuleren.

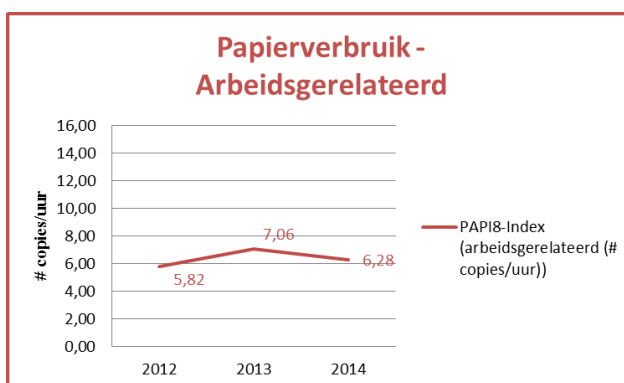
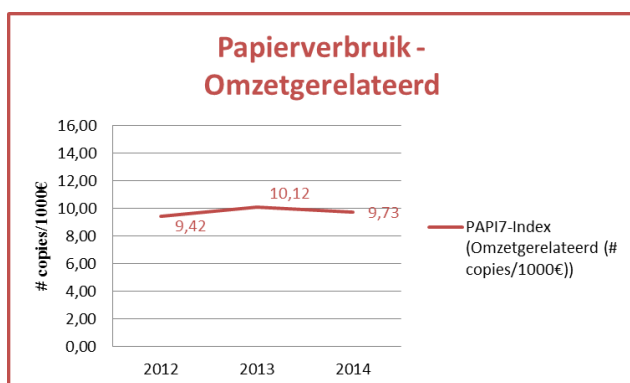
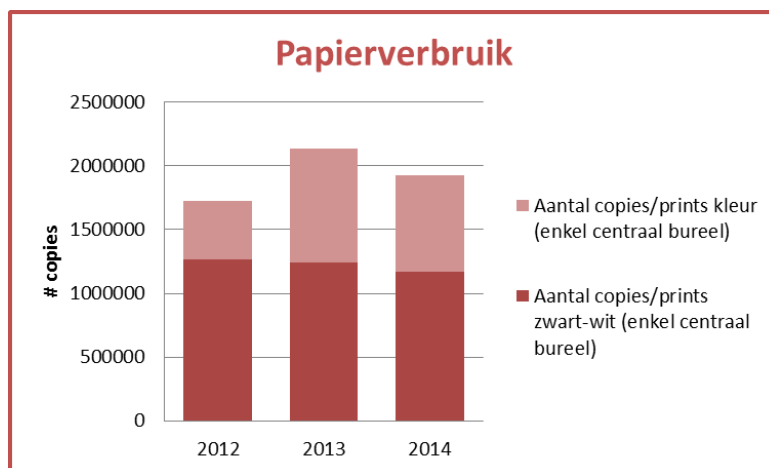
In 2014 werd een overeenkomst gesloten met een extern softwarebedrijf om het digitaal document beheersysteem te optimaliseren. Er werd gekozen om verder te ontwikkelen met Sharepoint. Volgende doelstellingen werden voorop gesteld:

- Gemakkelijke en gestructureerde toegang tot het projectdossier zodoende documenten gemakkelijk ge-upload, gedownload en geraadpleegd kunnen worden door zowel projectleden als interne diensten.
- Diverse formulieren van het QSHE-MS via web formulieren laten invullen en via workflow laten afhandelen.
- Een aantal processen te digitaliseren/automatiseren zoals correspondentie,...

In 2014 werd het volledige jaar gewerkt aan de nieuwe Sharepoint omgeving. Er wordt verwacht om begin volgend jaar in uitvoering te gaan.

3.1.3.1.3 Resultaten

De eerste onderstaande grafiek geeft het totale aantal copies weer over de laatste drie jaren opgesplitst in copies zwart/wit en kleur. De twee onderstaande grafieken geven het totale aantal copies weer t.o.v. de omzet en de gepresteerde arbeidsuren.

Volgende conclusies kunnen getrokken worden in verband met papier :

- In 2014 werd er 10 % minder papier verbruikt t.o.v. 2013. Vooral het aantal kleurencopies is gedaald.
- Per gepresteerd bediende uur worden $\pm$ 6 pagina's verbruikt. Dit komt neer arbeidstijdgerelateerd op een daling van 11% t.o.v. 2013
- Omzetgerelateerd worden 9,73 pagina's verbruikt per 1000€ omzet.

De vooropgestelde doelstellingen werden niet gehaald. Verdere acties zijn aldus noodzakelijk om onze doelstelling te behalen.

3.1.3.1.4 Geplande acties

Zoals eerder gemeld zullen we het papierverbruik in de komende jaren laten dalen door een verdere optimalisatie van het digitaal document beheersysteem. Er werd in 2014 hiervoor een nieuwe Sharepoint omgeving ontwikkeld samen met een extern softwarebedrijf. In 2015 zal deze nieuw omgeving in dienst gaan. Alle medewerkers zullen vervolgens grondig worden opgeleid om aldus iedereen in deze nieuwe omgeving correct te laten werken.

3.1.3.2 Toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten

Alle toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten worden opgeslagen op het milieu-eiland. De volledige infrastructuur van het milieu-eiland is gebouwd op een lekdichte vloer. Het milieu-eiland bestaat uit een afspruitvloer voor het reinigen van allerlei materieel, een tankpiste, een gesloten opslagplaats voor gassen, een gesloten opslagplaats voor gevaarlijke producten en een open plaats voor de inzameling en scheiding van afvalstoffen. Er zijn opvangbakken voorzien in geval van lekkende recipiënten.

Het volledige milieu-eiland is brandveilig uitgevoerd. De elektrische installatie is explosie veilig. Er is een bluswateropvang van 20m³ voorzien.

De opbouw van het milieu-eiland is zo opgevat dat voldaan wordt aan alle wettelijke bepalingen betreffende de veiligheid (ARAB – CODEX – AREI - ATEX) en het milieu (VLAREM I – VLAREM II – VLAREMA).

Op het milieu-eiland worden slechts beperkte hoeveelheden toevoegingen, hulpstoffen en halffabrikaten opgeslagen. Hierdoor wordt dit aspect door Denys als niet significant ervaren en werden er hiervoor vooralsnog geen doelstellingen vastgelegd.

3.1.4 Afval

Er wordt een afzonderlijk afvalstoffenregister bijgehouden voor het hoofdkantoor. Deze wordt samengevoegd met de afvalstoffenregisters van de verschillende werven. Zo wordt een totaal afvalstoffenoverzicht bekomen. Dit milieu-aspect wordt verder in hoofdstuk 3.2.2. behandeld.

3.1.5 Biodiversiteit

3.1.5.1 Doelstelling

Algemeen kan er uit de analyse van het landgebruik geconcludeerd worden dat de impact van Denys op de biodiversiteit bijzonder klein is. Hierdoor wordt dit aspect door Denys als niet significant ervaren. Er werden hiervoor geen doelstellingen vastgelegd.

3.1.5.2 Uitgevoerde acties

In 2012 is het landgebruik van Denys aanzienlijk veranderd. Om de opslag van materieel op een veilige en duurzame manier mogelijk te maken werd op een groot deel van het niet verhard terrein een betonnen vloer gegoten. Het aantal m² verhard terrein is aldus fors gestegen. Doordat een groot van het terrein verhard werd is ook veel meer regenwater dat verzameld en afgevoerd dient te worden. Hiervoor werden tijdens de bouw van het opslagterrein een drietal regenwater buffertanks geplaatst om het regenwater vertraagd te lozen. In 2013 werd nog een extra deel van de opslagzone verhard met een betonnen vloer.

In 2014 werd op een deel van het niet verhard terrein een loods gebouwd. Hierdoor is het landgebruik aldus gewijzigd. Op het dak van deze nieuwe loods werd een deel van het dak als groen dak uitgevoerd.

3.1.5.3 Resultaten

Het totale landgebruik van Denys bedraagt 39111 m², waarvan:

- Bebouwd terrein (kantoor, magazijnen,...): 9877 m²
- Verhard terrein (wegen, parking,...): 18900 m²
- Niet-verhard terrein (opslagzone): 4949 m²
- Groenzone: 5385 m²

3.1.5.4 Geplande acties

Er worden voorlopig geen nieuwe acties gepland.

3.1.6 Lokale overlast (geluid, trillingen, geur,...)

Lokale overlast kan veroorzaakt worden door geluid en trillingen ten gevolge van het transporteren van materieel en het laden van vrachtwagen. Daar deze handelingen plaatsvinden in een industriële omgeving is er geen lokale overlast voor eventuele omwonenden.

3.1.7 Vervoer van producten, diensten en werknemers

Aangezien het vervoer van producten, diensten en werknemers hoofdzakelijk plaatsvindt in het kader van werfactiviteiten wordt dit milieu-aspect verder behandeld in het hoofdstuk 3.2.6.

3.2 Werven Denys

3.2.1 Brandstof & emissies

3.2.1.1 Doelstelling

Denys heeft volgende emissiebronnen :

- wagen- en machinepark met rookgassen en geluid

Om de emissies in kaart te brengen is de EMIS-index gedefinieerd. Deze index is gebaseerd op het brandstofverbruik van alle machines t.t.z. personenwagens, busjes, vrachtwagens, kranen, pompen, groepen,

Om dit in kaart te brengen wordt gewerkt met de hoeveelheid verbruikte brandstof namelijk benzine, diesel en mazout.

Hieronder een overzicht van de EMIS indicatoren met de daaraan gekoppelde doelstellingen. Een streefcijfer voor de hoeveelheid verbruikte brandstof opgesplitst in benzine, diesel en mazout werd nog niet vastgelegd.

Omzet gerelateerd:

- Indicator EMIS 1 - Verbruikt aantal liter brandstof t.o.v. de omzet
[Doelstelling: < 13 liter brandstof per 1000€ omzet](#)
- Indicator EMIS 4 - Verbruikt aantal liter diesel t.o.v. de omzet
- Indicator EMIS 7 - verbruikt aantal liter benzine t.o.v. de omzet
- Indicator EMIS 10 - verbruikt aantal liter mazout t.o.v. de omzet

Arbeidstijd gerelateerd:

- Indicator EMIS 3 - Verbruikt aantal liter brandstof per totaal gepresteerd uur
[Doelstelling: Nog geen doelstelling bepaald](#)
- Indicator EMIS 6 - Verbruikt aantal liter diesel per totaal gepresteerd uur
- Indicator EMIS 9 - Verbruikt aantal liter benzine per totaal gepresteerd uur
- Indicator EMIS 12 - Verbruikt aantal liter mazout per totaal gepresteerd bediende-
uur
- Indicator EMIS 13 - Verbruikt aantal liter mazout per totaal gepresteerd arbeider-
uur

Bijkomend worden nog een aantal andere indicatoren gevolgd. Zijnde EMIS 2 die het totale brandstofverbruik weergeeft t.o.v. het aantal medewerkers. Alsook EMIS 5, 8 en 11 die respectievelijk het diesel-, benzine- en mazoutverbruik weergeven t.o.v. het aantal medewerkers. Deze indicatoren worden echter minder relevant geacht en worden aldus niet verder behandeld in deze milieuverklaring.

3.2.1.2 Uitgevoerde acties

Voor het wagen- en machinepark hanteert Denys een aankoopstrategie waarbij nieuwe toestellen dienen te voldoen aan de vandaag geldende wettelijke eisen voor rookgasemissies en geluid.

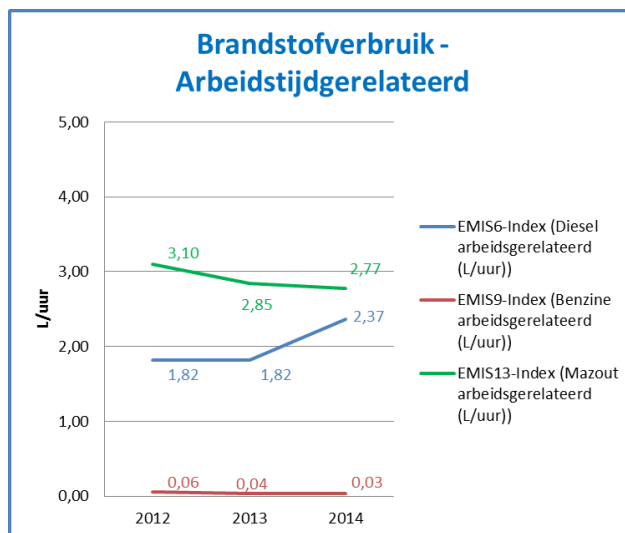
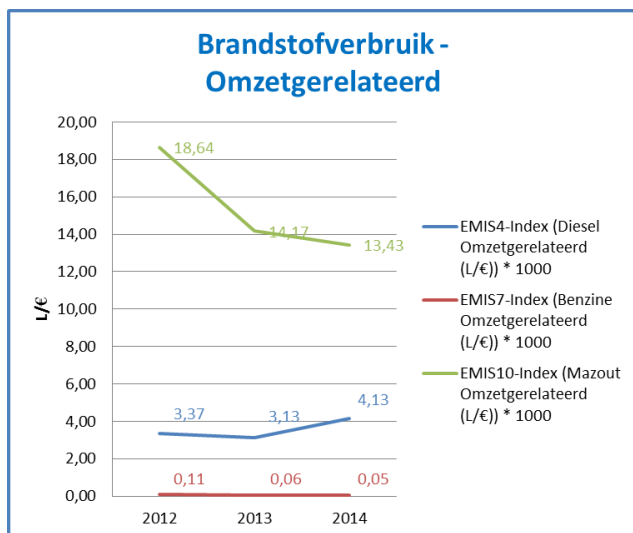
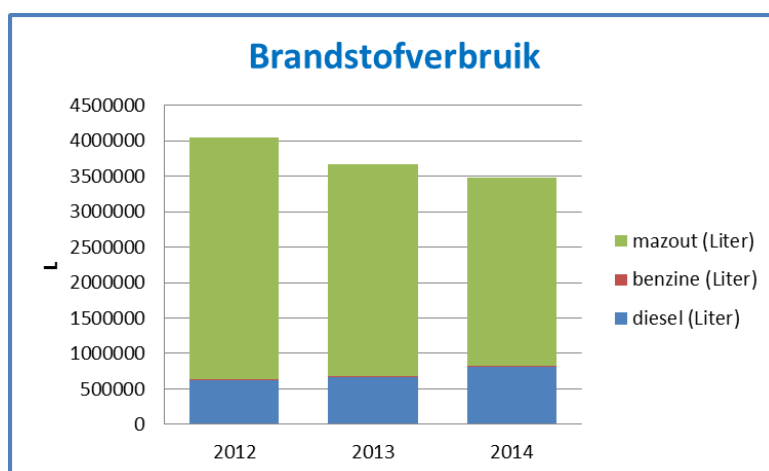
Verder wordt gestimuleerd (via campagne) om de emissies te beperken door machines enkel te laten draaien wanneer nodig.

Hybride-wagens blijken toch nog erg duur en het aanbod is beperkt. Er worden wel wagens aangekocht met de Blue Motion technologie (zuiniger en met automatische start-stop).

3.2.1.3 Resultaten

Brandstofverbruik

De eerste onderstaande grafiek geeft het totale brandstofverbruik weer over de laatste drie jaren. De twee onderstaande grafieken geven het brandstofverbruik (opgesplitst in diesel, benzine en mazout) weer t.o.v. de omzet en de gepresteerde arbeidsuren.

Volgende conclusies kunnen getrokken worden in verband met de emissies:

- Er is een kleine daling van het brandstofverbruik t.o.v. 2013
- Er werd 17,62 liter brandstof per 1000€ omzet verbruikt
- Er werd 10,09 liter per gepresteerd uur verbruikt.

We stellen vast dat 2014 op zich een zuiniger jaar is geweest t.o.v. 2014, echter halen we onze gestelde doelstelling van 13 liter brandstof per 1000€ omzet niet.

We concluderen aldus dat de gedane investeringen en de sensibilisatie van onze medewerkers zijn vruchten afwerpen. We verwachten dat er in de komende jaren nog veel verbetering mogelijk is door het verder moderniseren van de machines en het sensibiliseren van onze medewerkers. We volgen de evoluties op de voet.

In 2015 zal nog verder gestreefd moeten worden om het verbruik van brandstoffen terug te dringen.

3.2.1.4 CO₂ emissie

Om de CO₂ emissie in kaart te brengen is de CO₂-index gedefinieerd. Deze index is gebaseerd op het brandstofverbruik van alle machines t.t.z. personenwagens, busjes, vrachtwagens, kranen, pompen, groepen, D.w.z. dat de CO₂ uitstoot berekend werd aan de hand van het verbruik van brandstof.

Voor deze berekening werd gebruik gemaakt van specifieke omrekenfactoren. Volgende omrekenfactoren werden hiervoor aangenomen:

- Mazout = 2,6435 kg CO₂/l
- Benzine = 2,4159 kg CO₂/l
- Diesel = 2,6435 kg CO₂/l

Bron: website Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)

Hieronder een overzicht van de CO₂ indicatoren. Een streefcijfer voor de CO₂ uitstoot werd nog niet vastgelegd.

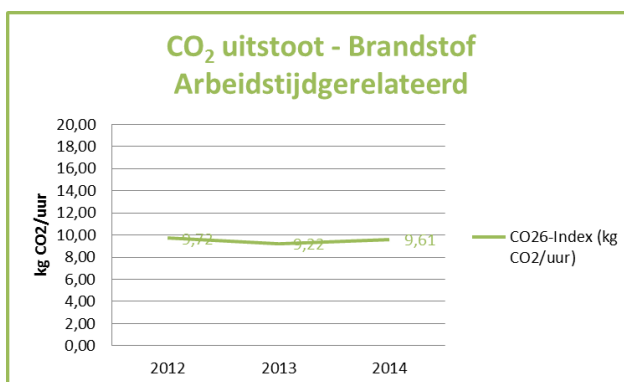
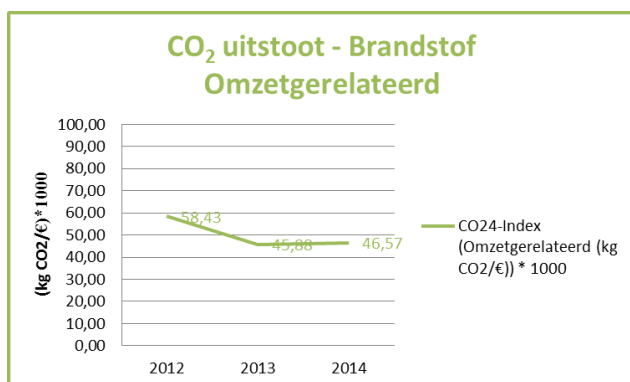
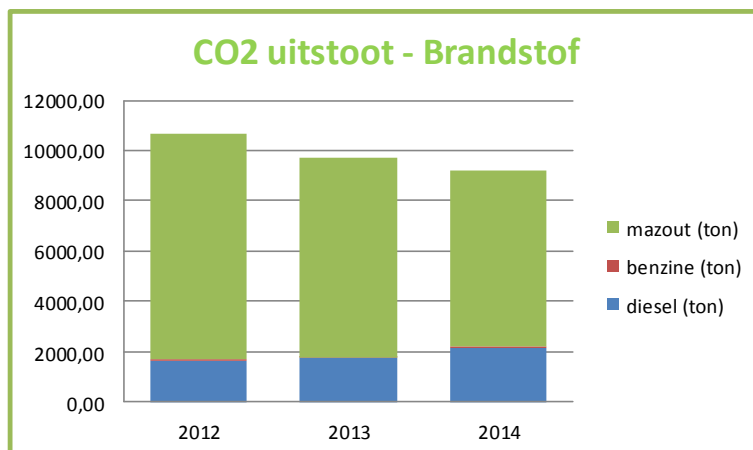
Omzet gerelateerd:

- Indicator CO₂ 4 - CO₂ uitstoot in kg per 1000€ omzet

Arbeidstijd gerelateerd:

- Indicator CO₂ 6 - CO₂ uitstoot in kg per gepresteerd uur

De eerste onderstaande grafiek geeft de totale berekende CO₂ uitstoot weer over de laatste drie jaren. De twee onderstaande grafieken geven de totale berekende CO₂ uitstoot weer t.o.v. de omzet en de gepresterde uren.

Bijkomend wordt nog een andere indicator gevolgd. Zijnde CO₂ 5 die de CO₂ uitstoot in kg weergeeft t.o.v. het aantal medewerkers. Deze indicator wordt echter minder relevant geacht en wordt aldus niet verder behandeld in deze milieuverklaring.

3.2.1.5 Geplande acties

In 2015 zal nog verder gestreefd moeten worden om het verbruik van brandstoffen terug te dringen.

De strategie voor het wagen- en machinepark zal in de volgende jaren doorgetrokken worden waarbij uitdrukkelijk de nadruk zal liggen op het beperken van de CO₂ uitstoot. Dit zal ondermeer als volgt naar voren komen:

- Zoveel mogelijk waar nodig oude machines vervangen door nieuwe machines die zorgen voor een lagere CO₂ uitstoot
- Sensibilisatie van alle medewerkers door maandelijkse publicatie op het intranet van de verbruikte hoeveelheden brandstoffen
- Verder stimuleren en controleren dat machines worden uitgeschakeld wanneer ze niet werken via toolboxes, milieutips, affiches,...
- Aankoop van milieuvriendelijke bedrijfsvoertuigen (bv. Blue Motion technologie (VW), EConetic technologie (Ford),...)
- Opleiding van de medewerkers om hen technieken aan te leren om zuiniger te rijden (bv. E-driving, Het Nieuwe Draaien,...)

3.2.2 Toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten

Alle toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten worden opgeslagen in een daarvoor voorziene eco-container. Op elke werf wordt een inventaris opgesteld en bijgehouden van alle toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten aanwezig op de werf. Van elke toevoeging, hulpstof en halffabricaat zijn de desbetreffende MSDS-fiches (veiligheidsinformatiebladen) steeds op de werf beschikbaar. Elke opslag wordt aangeduid op het werfinstallatieplan. Onder toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten wordt verstaan :

- alle vloeibare en vaste stoffen die een waarschuwingspictogram dragen
- alle gassen

Op de werven worden slechts beperkte hoeveelheden toevoegingen, hulpstoffen en halffabricaten opgeslagen. Hierdoor wordt dit aspect door Denys als niet significant ervaren en werden hiervoor vooralsnog geen doelstellingen vastgelegd.

3.2.3 Afval

3.2.3.1 Doelstelling

De doelstelling van Denys is het beheersbaar houden van de afvalstroom. D.w.z. dat zoveel mogelijk geprobeerd wordt om de afvalproductie te beperken. Het afval dat onvermijdelijk is wordt dan vervolgens gescheiden verzameld en afgevoerd.

Om een beeld te krijgen van de afvalstromen wordt bij het afsluiten van een werf een werfafvalstoffenregister gemaakt. Voor werven die een jaarwisseling meemaken wordt het werfafvalstoffenregister afgesloten en gemaakt tot eindejaar en wordt een nieuw opgesteld voor het nieuwe jaar. De verschillende werfafvalstoffenregisters worden vervolgens samengevoegd samen met het afvalstoffenregister van het hoofdkantoor. Zo wordt een totaal afvalstoffenoverzicht bekomen.

Hieronder een overzicht van de AFVAL indicatoren.

- Indicator AFVAL 4 - Afvalgewicht per omzet
[Doelstelling: < 0,5 ton afval per 1000€ omzet](#)
- Indicator AFVAL 6 - Afvalgewicht per gepresteerd arbeidsuur
[Doelstelling: < 8 kg afval per gepresteerd arbeidsuur](#)

Bijkomend worden nog een aantal andere indicatoren gevolgd. Zijnde AFVAL 1, 2 en 3 die de totale kost van de afvalverwerking weergeven t.o.v. respectievelijk de omzet, het aantal medewerkers en het aantal gepresteerde uren.

Alsook AFVAL 5 die het totaal afvalgewicht weergeeft t.o.v. het aantal medewerkers. Deze indicatoren worden echter minder relevant geacht en worden aldus niet verder behandeld in deze milieuverklaring.

3.2.3.2 Uitgevoerde acties

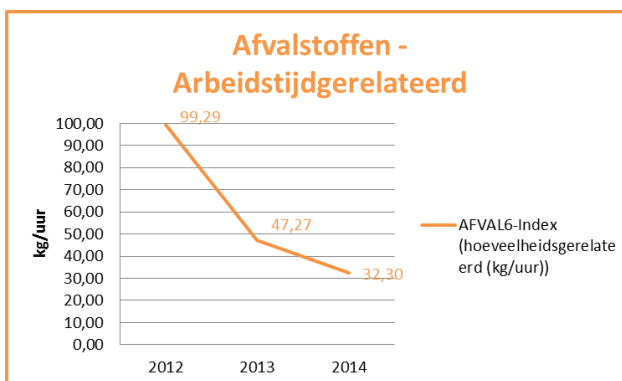
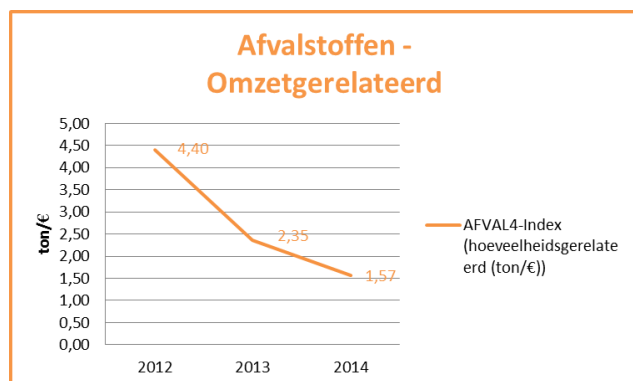
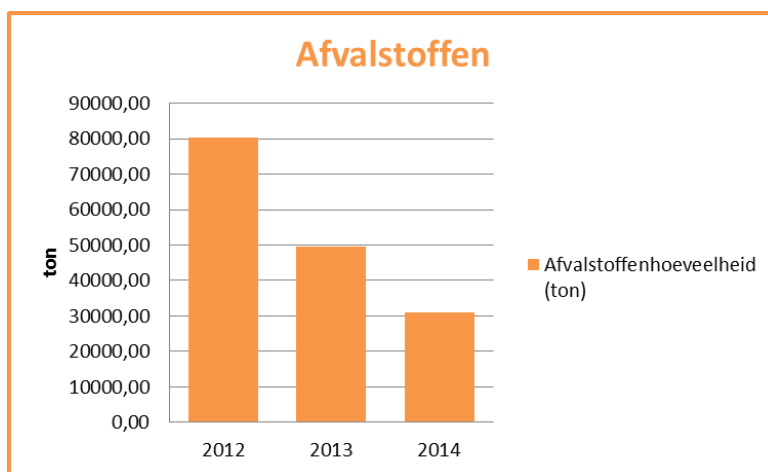
Om de afvalstroom beheersbaar te houden werkt Denys met een aantal principes, namelijk:

- maximale afvalpreventie
- gecontroleerde afvalinzameling

- voor grotere werven: op de werf zelf
- voor kleinere Vlaamse werven: afvoer naar milieueiland Denys op het hoofdkantoor
- maximale afvalsortering op de werven en milieueiland
- afvoer van afval door beperkt aantal door Denys gekozen erkende verwerkers
- afvalbeheer per werf en centraal

3.2.3.3 Resultaten

De eerste onderstaande grafiek geeft het totale afvalgewicht weer over de laatste drie jaren. De twee onderstaande grafieken geven het totale afvalgewicht weer t.o.v. de omzet en de gepresteerde arbeidsuren.

In 2014 werd veel minder afval geproduceerd. De doelstelling werd echter niet gehaald.

We blijven zoals eerder vermeld onze principes aanhouden in de komende jaren.

3.2.3.4 Geplande acties

Om het afvalstoffengewicht naar beneden te halen worden voorlopig geen nieuwe acties gepland. De aandacht in 2014 zal vooral gaan naar:

- Nog beter in kaart brengen van de verschillende afvalstromen. Zo kunnen specifiek projectafhankelijke afvalstoffen onderscheiden worden.

- Verder sensibiliseren van de medewerkers om afval gescheiden te verzamelen en af te voeren

3.2.4 Biodiversiteit

De biodiversiteit op de werven heeft Denys als opdrachtnemer niet in de hand. Het milieu-aspect biodiversiteit wordt hier bepaald door de opdrachtgever. Hierdoor wordt dit aspect door Denys als niet significant ervaren.

3.2.5 Lokale overlast (geluid, trillingen, geur,...)

De lokale overlast op de werven wordt voornamelijk veroorzaakt door het in gebruik hebben van kranen, pompen en groepen. Voor de kranen, pompen en groepen hanteert Denys een aankoopstrategie waarbij nieuwe toestellen dienen te voldoen aan de vandaag geldende wettelijke eisen voor rookgasemissies en geluid. Door op de werven zoveel mogelijk nieuwe toestellen in te zetten wordt de lokale overlast beperkt. Hierdoor wordt dit aspect door Denys als niet significant ervaren.

3.2.6 Vervoer van producten, diensten en werknemers

3.2.6.1 Doelstelling

Denys heeft een eigen wagenpark bestaande uit personenwagens, busjes, vrachtwagens, Een streefcijfer voor de hoeveelheid gereden kilometers werd nog niet vastgelegd.

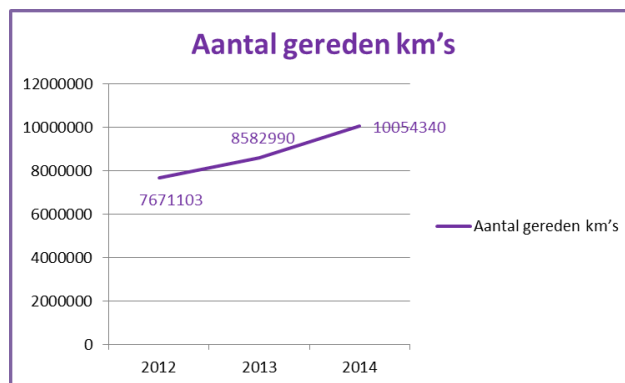
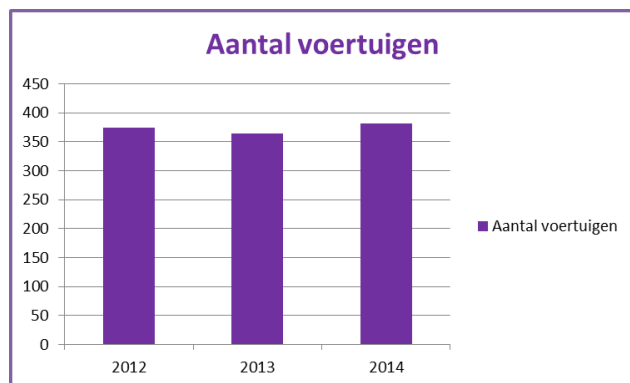
3.2.6.2 Uitgevoerde acties

Voor het wagenpark hanteert Denys een aankoopstrategie waarbij nieuwe voertuigen dienen te voldoen aan de vandaag geldende wettelijke eisen voor rookgasemissies en geluid.

Hybride-wagens blijken toch nog erg duur en het aanbod is beperkt. Er worden wel wagens aangekocht met de Blue Motion technologie (zuiniger en met automatische start-stop).

3.2.6.3 Resultaten

De eerste onderstaande grafiek geeft het totaal aantal voertuigen weer over de laatste drie jaren. De tweede grafiek geeft het totaal aantal gereden kilometers van alle voertuigen.

3.2.6.4 Geplande acties

De strategie voor het wagenpark zal in de volgende jaren doorgetrokken worden waarbij uitdrukkelijk de nadruk zal liggen op het beperken van de CO₂ uitstoot. Dit zal ondermeer als volgt naar voren komen:

- Zoveel mogelijk waar nodig oude voertuigen vervangen door nieuwe voertuigen die zorgen voor een lagere CO₂ uitstoot
- Aankoop van milieuvriendelijke bedrijfsvoertuigen (bv. Blue Motion technologie (VW), EConetic technologie (Ford),...)

4 Andere milieuprestaties

4.1 Opleidingen

De open communicatiestructuur laat toe dat personeelsleden zelf aanvragen tot bijkomende opleiding kunnen richten aan de directie, of wederzijds. Het beheer, de beoordeling, herbeoordeling en de doeltreffendheid van opleidingen en vaardigheden voor bedienden is bij Denys een directieaangelegenheid.

De QSHE-dienst staat in voor de organisatie van collectieve en individuele opleidingen en houdt een overzicht bij van alle kwalificaties van de medewerkers.

Binnen de QSHE-dienst zijn een aantal medewerkers gekwalificeerd als Milieucoördinator niet tegenstaande dit voor Denys geen wettelijke verplichting is.

4.2 Overzicht van de milieu-incidenten

Elk milieu-incident wordt formeel gemeld. Eventuele ernstige milieuschade wordt door de milieucoördinator gemeld aan de bevoegde overheidsinstanties.

Er werden in 2014 drie milieu-incidenten gemeld. Hieronder een overzicht van de milieu-incidenten.

ID	OMSCHRIJVING	DATUM
1	Diesel gemorst, waarschijnlijk bij diefstal. Diesel en grond zijn ruim afgegraven en afgevoerd.	26/03/2014
2	Ontstaan van een brand van landbouwgewassen naast de piste op naburig terrein.	17/06/2014
3	Het rijden buiten piste.	28/08/2014

4.3 Interne communicatie

De doelstellingen en geplande acties betreffende de milieuaspecten worden intern gecommuniceerd volgens de verschillende vaste structuren die zijn vastgelegd in het QSHE-MS. Hiervoor gebruikt Denys volgende communicatiemiddelen:

- Verschillende formele overlegstructuren

- Publicaties op het uitgangbord en op het intranet
- Publicaties in de infobrochure van Denys

Verder worden de medewerkers gesensibiliseerd door het verplicht bijwonen van maandelijkse toolboxen waarin de doelstellingen en acties betreffende de milieuaspecten worden belicht. In deze toolboxen worden ook steeds milieuvriendelijke tips gegeven. Hieronder een overzicht van de reeds behandelde thema's en tips:

Milieutips:

- VERKEER: laat ons van zuinig rijden een thema maken.
- Gemorste vloeistoffen: ruim ze correct op!
- LET OP: AFVAL TREKT AFVAL AAN!
- Praktische tips voor uw (rol)container
- Hoe goed scoort u?
- BATTERIJEN INZAMELEN: JA! Wij doen mee!
- Tips om zuiniger te rijden
- Sorteren van afval op de werf
- Zwerfvuil in de vuilbak en nergens anders
- Hoe te reageren in geval van lekkage
- Papierverbruik verminderen

4.4 Externe communicatie

Vooreerst wil Denys met deze milieuverklaring de milieuprestaties met betrekking tot haar eigen activiteiten aan het publiek kenbaar maken. Hiermee wil Denys in alle openheid communiceren over haar milieuprestaties, doelstellingen en genomen acties om haar impact op het milieu zo klein mogelijk te maken. Denys is van mening door extern te communiceren informatie uit te wisselen met andere bedrijven om zodoende van elkaar te leren.

Bovendien bouwt Denys ambitieuze innovatieve projecten die op zichzelf bijdragen tot een beter leefmilieu. Op een regelmatige basis wordt hierover in het Denys magazine "Global Report" en op de website van Denys (www.denys.com) informatie verschaft aan alle interne en externe belanghebbenden.

5 Validatie van de milieuverklaring

Validatieverklaring

Communautair Milieubeheer- en Milieuauditsysteem (EMAS)

AIB-VINCOTTE International nv

Jan Olieslagerslaan 35, 1800 Vilvoorde, België

Op basis van de audit van de organisatie, bezoeken aan zijn site, interviews met zijn medewerkers, en het onderzoek van de documentatie, de gegevens en de informatie, gedocumenteerd in het verificatierapport nr. **60360362a_DENYS NV_VER2015-rep**, heeft AIB-VINCOTTE International, in zijn hoedanigheid van milieuverificateur, besloten:

- dat de milieuanalyse, het milieubeleid, het milieubeheersysteem, de auditprocedures en de tenuitvoerlegging daarvan van:

DENYS n.v.

gelegen te

**Industrieweg 124
9032 WONDELGEM (België)**

en gebruikt voor:

**Het ontwikkelen, ontwerpen, bouwen en onderhouden van
pijpleidingen en kabels, meet- en regelstations, pompstations en compressiestations;
warmtenetwerken; waterleidingen, collectoren, pompstations en waterzuiveringsinstallaties;
spoorwerken en wegenbouw; civiele werken en gebouwen, renovaties en restauraties;
tunnels, buisdoorpersingen en horizontaal gestuurde boringen; elektromechanische
uitrustingen; funderingen en verankeringen; geothermische installaties; kunstwerken;
grondwerken.**

in overeenstemming zijn met de eisen van de Verordening (EG) Nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS).

- dat de informatie en de gegevens in de milieuverklaring:
Milieuverklaring van het jaar 2015 d.d. 06 juli 2015, betrouwbaar, geloofwaardig en juist zijn, en aan de eisen van de Verordening (EG) Nr. 1221/2009 voldoen.

Nummer van de verklaring: **11 EA 067a/1**
Uitgereikt op: **6 juli 2015**

Dit document mag niet apart gebruikt worden.

Namens de milieuverificateur:

Bart Janssens
Voorzitter Certificatiecommissie

6 Volgende milieuverklaring

De volgende milieuverklaring zal ten laatste eind juni 2016 ter registratie voorgelegd worden. Na goedkeuring zal de nieuwe milieuverklaring openbaar gemaakt worden voor het publiek op de website van Denys en voor de medewerkers op het intranet.

7 Contactgegevens

Indien u vragen hebt of inlichtingen wenst betreffende deze milieuverklaring of het milieubeleid van Denys, kunt u steeds terecht bij:

Hoofdkantoor Denys

Industrieweg 124
B-9032 Wondelgem
België

Telefoon: +32 (9) 254 01 11
Fax: +32 (9) 226 77 71
E-mail: info@denys.com
Website: www.denys.com

QSHE-dienst

Contactpersoon: Dhr. Kristof Broeckaert of Dhr. Tim Van Damme
Telefoon: +32 (9) 254 01 11
E-mail: info@denys.com